O LUCRARE ȘTIINȚIFICĂ ROMÂNEASCĂ PREMIATĂ ÎN ITALIA

In memoria profesorului „Michele Mitolo" Federația italiană de medicină sportivă a organizat de curînd al doilea concurs internațional de lucrări științifice. Juriul a decernat PREMIUL MICHELE MITOLO autorilor români prof. dr. FLORIN ULMEANU, dr. ALEXANDRU PARTHENIU, dr. CONSTANTIN NEACȘU și prof. I. MUREȘAN, pentru lucrarea: Studiu fiziologic complex al atleților (alergători de semifond și fond) realizată în laboratorul de fiziologie al I.S.E.F. București și cehoslovacului Jan Ulbrich.

Comisia de atribuire a distincției întrunită la Institutul de Fiziologie Umană al Universității din Roma a apreciat în termenii următori realizarea cercetătorilor din țara noastră.

„Lucrarea cuprinde un studiu destul de amplu, cu scopul de a obține o evaluare fiziologică cît mai cuprinzătoare a capacității atletice de efort și a mecanismelor de recuperare consecutive. In acest scop, fiecăruia dintre subiecții studiați i s-au făcut în mod sistematic, înainte și după efortul motric, examene electroencefalografice, examene ale reactivității cardiovasculare, ale excitabilității neuromusculare, ale funcției endocrine referitoare la cortexul suprarenal. Au fost studiate, de asemenea, unele aspecte fundamentale ale tabloului sanguin, reflectînd transportul hormonal, metabolismul electrolitic și transportul oxigenului.

Intregul experiment le-a permis autorilor să recolteze un ansamblu de date fiziologice și biochimice, care în mod destul de semnificativ se integrează obiectivului de a obține un cadru cît mai expresiv al capacității de adaptare la un tip de efort cu caracter fundamental, pentru cea mai mare parte a practicii sportive (alergările de fond), precum și pentru capacitatea de refacere.

Pe baza convergenței și divergenței factorilor care operează în ansamblul sistemelor homeostatice fundamentale, studiul ajunge să ofere criterii utile pentru ghidarea unei pregătiri mai raționale a atleților".

Iată o interesantă realizare care OBȚINE O PRESTIGIOASĂ RECUNOAȘTERE INTERNAȚIONALĂ. Ea a fost apreciată deoarece ține cont de complexitatea biologică a sportivilor de performanță, propagînd ideea studiului multilateral al funcțiilor organismului, singura în măsură să permită stabilirea personalității fiziologice a individului.

Decernarea premiului va avea loc cu ocazia celui de al 18-lea Congres mondial de medicină sportivă care va avea loc la Oxford între 6 și 11 septembrie a.c.

picături...

- *Mai ales în fotbal, adevărul e... gol.*
- *„Cine n-are un bătrîn, să-l cumpere". Dar dacă într-o echipă sînt prea mulți... nu e cazul „să mai vîndă" din ei?*
- *Barele au menirea de a susține plasa și de a contura spațiul adecvat porții. Orice alte „atribuții" pe care și le arogă sînt pur și simplu... abuzuri!*
- *Nu totdeauna meciurile în care ambele echipe „sînt mulțumite de rezultat", mulțumesc...*
- *Nici în răstimpul unui singur minut, nu trebuie să se uite că meciul are 90.*
- *Atacanții trebuie să lupte cu avîntul unor asediatori, iar apărătorii cu tăria celor în primejdie.*
- *O echipă trebuie să lupte, nu pentru marcarea de goluri, ci pentru marcarea de... mai multe goluri (decît adversarul).*
- *Atunci cînd se anunță în limbaj meteorologic „formațiile probabile", plouă cu surprize...*
- *Cel mai popular „sport" dotat permanent cu „Cupa speranțelor" este Prono... sportul.*

FILE DIN ISTORIA FOTBALULUI ROMÂNESC

„BOLTA RECE" ȘI ROMANTISMUL EPOCII

O fotografie de acum 60 de ani: echipa F. C. COLENTINA

A fost odată...

Nu începe oare așa orice poveste? De ce ar începe altfel povestea fotbalului românesc? Și totuși, fiind vorba de istoria unui sport, ne trebuie... o dată! Să zicem... 1894, cînd revista **„GIMNASTICUL ROMÂN"** (nr. 11—12) își anunța cititorii că:

„Universitățile din Oxford și Cambridge au ținut la jumătatea lui decembrie 1893 în Londra, concursul aruncării mingei cu piciorul (football). Asistau la această combatere sportivă peste 10 000 persoane".

Să mai fi trecut oare mult timp pînă la sosirea primei mingi de fotbal pe meleagurile noastre?

Căutînd prima minge, găsești... mai multe!

Lazăr Braier, unul din pionierii fotbalului nostru, își amintea cu nostalgie de prima sa minge. O primise în 1895 cadou de la fratele său care studia la Viena. Nici nu știa ce să facă cu ea: era prea mare pentru oină! Venit în vacanță la București, fratele său i-a arătat însă... modul de întrebuințare și, în curtea casei părintești, au început veritabile dispute. Se juca **„unul în poartă, celălalt la tras"**, schimbîndu-se la 5 goluri. Curînd, numărul jucătorilor a crescut cu toți copiii din vecinătate.

Este perioada cînd o serie de studenți români întorși de la studiile făcute peste graniță, ca și unii dintre funcționarii străini angajați de întreprinderile din București, Ploiești, Baia Mare etc., încep să joace fotbal, duminica **„la iarbă verde"**.

Mario Gebauer, unul dintre pionierii fotbalului nostru, nu a admis însă niciodată prezența altei mingi înaintea celei aduse de el din Elveția! Iată-l povestind primele „ieșiri pe teren":

„Era prin vara anului 1899 (...) în dreptul lăptăriei „Flora" ne îndreptarăm spre maidanul de peste drum, pe care se zărea în fund, pe un dos de casă văruită cam de mult, scrise cu litere mari și negre, cuvintele: „Bolta rece".

Aici, „pe maidanul de la „Bolta rece" s-a născut prima poartă de fotbal din București, indicată prin două bețe sau două mantale. Aici s-au tras primele șuturi și s-au făcut primele goluri (...). Tot aici, la „Bolta rece", ceva mai tîrziu, au avut loc primele întîlniri între echipe regulate (...). Din primele conflicte personale (de) pe teren, a luat naștere ideea formării cluburilor (...). Intr-adevăr, cum se certau doi jucători mai de seamă, fiecare dintre ei își recruta cîțiva partizani și a doua zi auzeai că s-a format cutare sau cutare club".

Să nu credeți că „recrutarea" era chiar atît de simplă.

„Pe atunci, un căpitan de echipă ca să-și aleagă echipa pe teren, trebuia să promită echipierilor cel puțin cîte o friptură și o halbă cu bere, iar în caz de victorie, un butoi de bere era pus la bătaie".

„Paiațele" de la șosea

„GAZETA ILUSTRATĂ" din 12 mai 1922, arăta că prin 1900—1902, **„rarii trecători care se preumblau toamna, duminicile, la șosea, se opreau mirați la spectacolul unor oameni îmbrăcați în jerseuri viu colorate, cu genunchii goi, care fugeau ca ieșiți din minți, tot dînd cu piciorul într-o minge mare și strigînd cît îi lua gura... Apoi își continuau drumul, zicînd: ce o mai fi și cu paiațele acestea?"**

„Paiațele" își continuau însă și ele... drumul, iar **„oina englezilor"**, așa cum îi spunea fotbalului pe atunci maestrul gimnastic N. Velescu, cucerea oraș după oraș.

Primul meci de campionat

O dată memorabilă din istoria fotbalului nostru: **6 decembrie 1909, zi în care s-a disputat primul meci din cadrul competiției care avea să devină mai tîrziu campionatul național.**

În duelul cu **„echipa Colentina, care a fost neînvinsă pînă acum (n.n. — în meciurile amicale), învingătoare a ieșit echipa clubului „Olimpia" cu 2 puncte contra 1 (...)".** Și astfel, debutînd cu o surpriză, „OLIMPIA" va reuși să cucerească primele două campionate naționale (1909/1910 și 1910/1911), spre surprinderea celorlalte formații alcătuite numai din jucători străini, considerați ca adevărați „profesori". Dar „elevii" îi examinaseră, lăsîndu-i... corigenți!

Ce a reușit „Olimpia"

Marele merit al „Olimpiei" a fost acela de a fi reușit să „formeze jucători români de o valoare apreciabilă. Printre aceștia, mai ales trei și anume: **D. Apostolescu, Niculescu** (n.n. — pe care l-ați văzut probabil și dumneavoastră dînd lovitura de începere în ediția jubiliară, a 50-a, a campionatului; avea atunci 83 de ani!) și **Dragomirescu**, cîteșitrei elevi în liceu (și care) se numără printre elementele cele mai bune ale echipei, avînd o fire sportivă bine pronunțată și cultivînd cu pasiune acest joc. Puțin mai tîrziu, se vor remarca și alți tineri: **Bărbulescu, Al. Enescu, Anton, Roman** etc., ceea ce va face pe cronicarul „REVISTEI AUTOMOBILE" (nr. 60 din 1910) să spere **„că nu va trece mult timp pînă să vedem o veritabilă echipă de fotbal română, formată din acești elevi, care vor putea ține piept oricăror echipe de talia lor".**

Legea provocărilor

Cam în fiecare cartier se înființa... minimum un club. Așa a luat naștere „COLȚEA" (evocat de curînd de confratele V. Firoiu), „TEIUL" (mai tîrziu **„Tricolor"**) și cîte altele. De meciuri nu se ducea lipsă. Era suficient să se provoace o formație și aceasta, obligată de... onoare, trebuia să răspundă pe teren **„dacă are curaj sau nu"**. Cîte o dată acest obicei avea urmări... tragice! Așa s-a întîmplat — de exemplu — în 1914, cînd „Uniunea", o echipă abia înființată, **„mînată de o muză fatală"**, a cutezat să trimită o provocare primei formații a clubului „Colentina". Legea

Stră-străbunicul lui... Dinamo București, Unirea Obor, ediția 1914. În picioare (stînga), C. Niculescu, unul din primii jucători de fotbal din țara noastră, în ținuta de atunci a arbitrilor: pantaloni de oraș, vestă, cravată...

provocărilor nu a fost călcată și „Colentina" a oferit „Uniunii" o zi teribilă, învingînd-o cu 18—0. „Un asemenea scor însemna lichidarea" și „Uniunea" s-a desființat. Ce să-i faci, „legea provocărilor" dicta și nescrise (dar totdeauna respectate) sancțiuni...

Fetele din cartier

În 1914 se înființase în cartierul Colentina clubul „TRICOLOR". Cu multă cazna au fost strînse ceva fonduri, care abia au fost suficiente pentru cumpărarea stambei necesare tricourilor. Ziua primului meci cu echipa „Bukarest F.C.", provocată „după o matură chibzuință" se apropia, dar nici fonduri pentru confecționarea echipamentului nu mai erau...

Și atunci, povestea Costel Rădulescu, **„fetele din cartier au primit misiunea să ni le confecționeze și îmi reamintesc rîvna cu care lucrau pînă după miezul nopții, pentru ca tricoloriștii să fie bine echipați".**

Mîini de aur, primiți după zeci de ani, omagiul nostru pentru anonimul efort pe care l-ați închinat zeului numit fotbal!

„Miuța" — pasiune și... pacoste!

Pe atunci, nu era prea ușor ca pe teren (citiți: **orice loc viran cu, sau mai ales, fără iarbă**) să se poată înfrunta 22 de jucători. Se întîmpla adesea ca și unele meciuri oficiale să fie susținute cu numai 9—10 jucători! La **„amicale"**, soluția era simplă: se împărțea la doi numărul jucătorilor prezenți și „căpitanii" își alegeau apoi pe rînd, unul cîte unul, coechipierii. În felul acesta se putea juca și 8 la 8 și 7 la 7 și 6 la 6 și... Așa s-a născut „MIUȚA", sau — dacă vreți — **„fotbalul redus"**, care a devenit curînd adversarul întru atractivitate al celui în 11!

„MIUȚA" și-a avut chiar propriile campionate, la care luau parte cei mai buni jucători ai echipelor „organizate": **„Tricolor"** campioană în 1916—1917, 1917—1918 și 1920, **„Venus"** (învingătoare în 1919), **„Colțea"**, **„Olimpia"** etc.

Pasiunea pentru acest joc era atît de mare, încît chiar ani mai tîrziu, în 1927, „GAZETA SPORTURILOR" a publicat un fulminant articol intitulat: **„O pacoste a fotbalului: Miuța!"** Dar, totul a trecut de mult...

„Întîiul stadion, maidanul"!

Înaintea primului război mondial, în principalele orașe ale țării își fac apariția primele **„stadii"**: în majoritate distruse în război, ele vor fi refăcute cu multă trudă mai tîrziu. Dar adevărata gazdă (permanentă am putea spune) a fotbalului de altădată, rămîne maidanul, **„spaima părinților, gloria copiilor"**. El va fi scena de debut a tuturor marilor fotbaliști de mai tîrziu.

Pe maidan, **„picioarele-s desculțe, iar ghetele — se întîmplă și de-acestea — se rod atît de repede, de parcă nici n-au fost altfel. De altminteri, pe maidan, tot ce-i de piele, de stofă, tot ce-i fabricat, se rupe, se ferfenițește evoluînd spre zdreanță, în timp ce trupul care o poartă se-nzdrăvenește ager, tot mai lat în umeri, tot mai agresiv în brațe, tot mai sprinten în picioarele cu pulpe lungi în care mușchii își destăinuiesc relieful.**

Cuvîntul sport adus din occident, maidanul nu-l cunoaște fiindcă limbi străine n-a învățat; dar faptele cuprinse în acest cuvînt i-alcătuiesc viața de toate zilele".

Ar fi ridicol ca citind aceste rînduri, apărute cu decenii în urmă, cineva să creadă că... regretăm maidanul de odinioară. Dar, încorsetați de zecile de blocuri, i-am ruga pe cei care le proiectează zvelta înălțare, să nu uite nici pămîntul, spațiu de joacă al copiilor. Cît despre „ÎNTÎIUL STADION, MAIDANUL", îl vom lăsa pe cel care l-a descris cu atîta dragoste, să explice singur de ce a făcut-o:

„Am scris aceste rînduri pe marginea trecutului, ca să afle sportivii stadionului de astăzi că nu-s decît urmașii maidanului de ieri — așa cum vaporul mașinilor e strănepotul corăbiei cu pînze care a călătorit pe aceleași mări ale străvechilor vînturi.

Și așa cum literatura noastră păstrează fluierul popular al Mioriței la loc de înaltă cinste, deseori umezindu-și buzele uscate pe fragedul lui lemn, sportul românesc să păstreze amintirea maidanului din care azi se duc copii, lăsînd numai gunoaiele prezentului alături de amintirea trecutului".

Cel care semna aceste rînduri era Ionel Teodoreanu.

Dorin ȘTEFLEA

Prezentare

Secolul nostru nu este numai secolul minunilor — al energiei atomice, al televiziunii, al zborurilor cosmice — ci, deopotrivă, al recordurilor, al dorinței omului de a depăși totul și a se depăși pe sine.

Pînă și recordurile biologice sînt în pericol. Desigur, nu rezistența la foame și sete, nu statura sau greutatea maximă a omului, cît mai ales creșterea indicilor somatici, puterea memoriei, vîrsta medie, longevitatea.

De altfel, cîteva recorduri par și greu de depășit: 2,72 m înălțime, 484 kg greutate, 69 de copii născuți de o singură femeie, 242 de ani vîrsta cea mai înaintată.

Dar să trecem mai bine la recordurile din lumea animalelor și recordurile din lumea științei. Fără să fim biologi, eterna curiozitate omenească va fi mulțumită să afle viețuitoarea cea mai rapidă sau cea mai mare, pe uscat sau în apă (rîndunica, elefantul, balena), vîrsta de 10 000 de ani a chiparosului sau de 300 de ani a crocodilului și vulturului.

Celor șapte minuni ale lumii antice, culminînd cu farul din Alexandria (140 m) și Piramida lui Keops (148 m), contemporanii obișnuiesc să le opună minunile lumii moderne, construcții masive sau cutezător înalte, așa ca Turnul Eiffel (300 m), stadionul Maracana (220 000 de locuri), Empire State Building (102 etaje, 449 metri), Turnul de televiziune din Moscova (534 m).

Să nu credeți însă că în lumea aceasta a recordurilor inteligente, constructive, nu există și o goană după excentricitate și originalitate cu orice preț, recordurile numite absurde. Șapte zile și șapte nopți sub duș, 11 litri de bere

LUMEA RECORDURILOR

înghițiți în aproape șase ore, păr lung de 7 m 90 și mustăți de 2,85 m crescute în 23 de ani — iată numai cîteva recorduri extravagante, insipide sau cum veți vrea dv. să le numiți.

Cît drum de aici pînă la tentativele aparent numai absurde, dar temerare, generoase, progresiste ale alpiniștilor, automobiliștilor, aviatorilor (HILLARY, CAMPBELL, VLAICU). Sau victoria geniului omenesc în cutezătorul său zbor spre și în cosmos. (GAGARIN sau APOLLO 12).

Un popas mai îndelung vom face, în suita noastră de prezentări, la recordurile sportive. Și credem că acest lucru este firesc și interesant. Este lumea căreia îi aparținem și în care schimbările, salturile sînt cele mai spectaculoase.

Incepînd cu recordurile pe calități (viteză, forță, rezistență, îndemînare), continuînd cu recordurile atletice și de înot, recordurile sportive prezintă aspecte inedite legate nu numai de principiile fiziologice, biomecanice și psihologice, ci și de noutățile bazei materiale: tartan, material plastic, fibră de sticlă, pîrtii artificiale.

Vor fi, sperăm, interesant de urmărit recordurile aviatice — planorism, parașutism, aviație — și, în curînd, cînd va veni decembrie, recordurile sporturilor de iarnă (patinaj, bob, schi). Vom alătura cu curaj și încredere pentru viitor, recordurile românești celor mondiale, în ultimii ani noi dovedind mereu dorința și posibilitatea de a fi cît mai aproape de recordurile lumii și chiar de a le întrece. Nu vom uita nici precocitatea recordmanilor și nici longevitatea recordurilor.

Neapărat vom prezenta și stărui asupra recordurilor voinței omenești, poate cu o scurtă incursiune în istoria culturii, căci nu avem dreptul să ignorăm puterea de luptă și sacrificiu a unor mari creatori ca BEETHOVEN, BĂLCESCU, OSTROVSKI. Aproape nu veți crede că orbii pot deveni sculptori sau miniștri ai culturii, înotători de mare fond sau săritori la înălțimea de 1,81 m.

Tot aici va trebui să scriem puțin și despre acești recordmani ai lumii moderne, care cu prețul vieții lor, experimentează și își confirmă, asemenea lui PASTEUR, cîndva, tezele științifice. Ați ghicit, este vorba de THOR HEYERDAHL, BOMBARD, TAZIEF, COUSTEAU, CASTERET.

Desigur, nu vor fi uitați sportivii: maratoniștii, decatloniștii, pentatloniștii moderni, înotătorii de mare fond, toți cei care prin voința lor, am spune aproape supraomenească, ne dovedesc nouă tuturor, că limitele posibilităților omenești în fond nu există, că nimic nu este imposibil.

Tot la recordurile voinței umane vom aminti și pe poligloți, căci dincolo de inteligență și memorie, fără doar și poate se cere și o voință excepțională pentru a învăța, mai ales în timpurile noastre, zece sau șaptesprezece limbi.

Inainte de a anticipa recordurile viitorului — temă actuală, pasionantă și nu lipsită de surprize — vă vom invita să reflectați și să alegeți, după preferința dv., cele mai valoroase recorduri ale lumii, indiferent de domeniu, indiferent de timp, deci cele mai prețioase recorduri umane reușite cu trudă și inteligență de-a lungul secolelor.

Aceasta este tot ceea ce vă propunem să prezentăm și să dezbatem împreună, succint sau mai pe larg, mai mult sau mai puțin documentat, dar totdeauna cu dorința de a vă interesa și stîrni opinia, în rubrica pe care o vom intitula de acum înainte „LUMEA RECORDURILOR".

VIRGIL LUDU

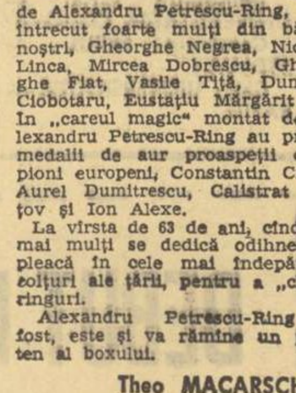
I SE SPUNE ȘI RING

Nu a boxat niciodată. Părinții — sînt mulți ani de atunci — i-au interzis categoric copilului, ALEXANDRU PETRESCU, să se „bată", și poate tocmai de aceea, ca o răzvrătire a sentimentelor prea mult strunite, el s-a dedicat boxului.

Celor două nume prin care este cunoscut în buletinul de identitate, i se adaugă, cu timpul un al treilea: RING. Așa îi spun prietenii. Pe acest nume îl strigă boxerii. Căci Alexandru Petrescu-Ring a devenit de mult un personaj interesant al sportului cu mănuși.

Anul 1929 marchează începutul carierei sale. Nu punem cuvîntul carieră între ghilimele, pentru simplul motiv că avem în față, într-adevăr o carieră.

Timp de aproape 50 de ani, fostul vopsitor — azi pensionar — a fost și este încă montator de ringuri. Pe ringurile montate de el au urcat boxeri celebri ca Valentin Angelman, fost campion al lumii la categoria muscă, actualul campion mondial Nino Benvenuti, scoțianul Mc. Taggart, triplul campion olimpic Laszlo Papp, dublul campion olimpic, cehoslovacul Torma, italianul Dante Cane, sovieticii Soțikas sau Pozniak. In ceea ce-i privește pe boxerii români — începînd de la generația cea mai tînără și ajungînd la un Lucian Popescu, Constantin Nour, Toma Aurel, Milică Teodorescu, Gheorghe Axioti, Ion Popa și mulți alții — cu toții îl știu și îl prețuiesc pe Alexandru Petrescu-Ring. In „careul magic" montat

de Alexandru Petrescu-Ring, s-au întrecut foarte mulți din băieții noștri, Gheorghe Negrea, Nicolae Linca, Mircea Dobrescu, Gheorghe Fiat, Vasile Tiță, Dumitru Ciobotaru, Eustațiu Mărgărit etc. In „careul magic" montat de Alexandru Petrescu-Ring au primit medalii de aur proaspeții campioni europeni, Constantin Ciucă, Aurel Dumitrescu, Calistrat Cuțov și Ion Alexe.

La vîrsta de 63 de ani, cînd cei mai mulți se dedică odihnei, el pleacă în cele mai îndepărtate colțuri ale țării, pentru a „clădi" ringuri.

Alexandru Petrescu-Ring a fost, este și va rămîne un prieten al boxului.

Theo MACARSCHI

răspunde Ion Poștașu

MARIANA SÎRBU, PIETROASELE. In sfîrșit, o fată căreia îi place voleiul, și nu fotbalul! Aproa-

pe că nu-mi vine să cred. Am transmis jucătoarelor noastre felicitările dv. pentru succesul realizat în turneul internațional desfășurat la Constanța. Le-am fi adăugat și pe ale noastre. Dar ne-am gîndit că e mai bine să le păstrăm pentru competițiile oficiale. Iată cluburile la care activează jucătoarele dv. preferate: Mariana Baga — Rapid București, Mariana Popescu (nu Cornelia, v-ați gîndit, probabil, în momentul acela, la săritoarea în înălțime) — Dinamo București, Rodica Popa — Universitatea Timișoara.

I. DUMITRESCU, BUCUREȘTI. Finala C.M. de fotbal din 1954, dintre echipele R. F. a Germaniei și Ungariei n-a avut prelungiri. Fotbaliștii vest-germani au învins cu 3—2, în timpul obișnuit de joc, după ce fuseseră conduși cu 2—0.

VIOREL BUTURUGĂ, COMUNA TOMULEȘTI. 1) Finala campionatului mondial de fotbal din 1966, dintre Anglia și R. F. a Germaniei, a fost arbitrată de elvețianul Dienst. 2. Ion Constantin — „Bobby Charlton", cum l-au poreclit cei din Valea Jiului — poate spune că are 24 de ani (la 26 ianuarie va împlini 25 de ani). Înainte de a veni la Jiul, a fost legitimat la Dinamo București. A mai jucat, un timp, la Progresul.

ANA HERESCU, BUCUREȘTI. In ultimul timp, am primit foarte multe scrisori din rîndurile cititoarelor amatoare de fotbal. Rîndurile dv., înșirate pe 6 (șase) pagini au constituit însă pentru noi o mare (și plăcută!) surpriză. In locul obișnuitelor solicitări — fotografia unui fotbalist, vîrsta acestuia, localitatea în care s-a născut — iată-ne primind de la o reprezentantă a sexului frumos o scrisoare în care sînt luate în discuție, în condițiile unei temeinice cunoașteri a lucrurilor, o serie de probleme derivînd din activitatea jucătorilor, antrenorilor și... cronicarilor sportivi. Constat că nu vă alăturați acelora care cer desființarea „notelor" și a „stelelor", cu toate că ele nu sînt rezultatul unor calcule electronice care nu suferă nici un fel de discuție, ci sînt pînă la un punct relative. Dacă am renunța la ele, sîntem siguri că cei mai dezamăgiți ar fi chiar cei care le contestă acum, în anumite ocazii: jucătorii și arbitrii. Asta, potrivit proverbului: „rău cu rău, dar mai rău fără rău!".

M. ROTARU, HĂLCENI-ȘIPOTE. Steaua deține o victorie cu 8—0 asupra lui Dinamo Bacău, chiar pe terenul acesteia din urmă, dar ea a fost obținută în anul 1956. In campionatul trecut s-a repetat acest scor între cele două echipe, însă la București, pe Stadionul Republicii.

L. PĂTRU, BRĂILA. „Am terminat liceul de cultură generală și aș dori concomitent cu munca de învățătură pe care o voi depune în continuare, să devin arbitru de fotbal. Mă pasionează această activitate, pentru care am, cred, înclinații. De altfel, numeroase persoane mi-au spus că n-ar strica să devin arbitru". Prieteni sau dușmani de-ai dv.? Lăsînd gluma la o parte, vă informez că, periodic, toate colegiile județene organizează cursuri de arbitri. Interesați-vă, deci, la Bacău, la județeana C.N.E.F.S. Condiții? 1. Vîrsta de 18 ani împliniți. 2. Curaj!

Ilustrații: N. CLAUDIU

EXPRESIVITATEA LIMBAJULUI SPORTIV

Ori de cîte ori un cercetător al fenomenului lingvistic își alege ca subiect *limbajul sportiv*, el, de regulă generală, se referă la terminologia propriu-zisă ori la acele construcții și la acele forme lexicale pe care le apreciază ca fiind mai puțin corecte.

Așa a procedat și autorul rîndurilor de față atunci cînd a scris în această materie o suită de articole publicate de ziarul *INFORMAȚIA BUCUREȘTIULUI*, după cum într-un sens identic își orientează observațiile sale și autoarea comentariului apărut recent în revista *PRESA NOASTRĂ* („Aspecte ale limbii sportului" de Luiza Seche).

Este adevărat că limbajul sportiv prezintă încă destule lacune din punctul de vedere al terminologiei folosite și al aspectului stilistic. O expresie, de pildă, cum este aceasta: *au obținut o victorie confortabilă* este nerecomandabilă chiar și în limba franceză, de unde ea este calchiată. Pe bună dreptate, revista *VIE ET LANGAGE* o combătea, arătînd că adjectivul *confortabil* nu-și justifică apariția în contexte de felul celui citat, deoarece el înseamnă: *care procură confortul, care contribuie la plăcerile, comoditățile vieții*. De pildă, *un fotoliu poate fi confortabil*.

Circulă — așadar — în limbajul sportiv unele forme lexicale și unele contexte folosite fără discernămînt. Asupra lor va trebui cîndva să stăruim mai mult.

De astă dată, însă, îmi propun să relev altceva — și anume, o latură pozitivă a limbajului sportiv. Este vorba de spiritul ingenios în care, nu o dată, cronicarii sportivi relatează și comentează competițiile.

Cine, de pildă, urmărește presa de specialitate poate observa destul de lesne cît de colorat sînt uneori redate anumite faze și cît de plastic, de sugestiv, sînt caracterizate momentele decisive ale jocului.

Cînd afirmăm aceasta, avem în vedere stilul expresiv al feluritelor discipline sportive și, cu deosebire, al

Opinii pe marginea limbii cronicilor sportive

celei pe care o reprezintă fotbalul și la care, cu titlu ilustrativ, ne vom referi ceva mai departe.

Spunînd *stilul expresiv*, nu ne gîndim la ceea ce constituie formele lexicale tipizate cum sînt: *foarfecă, luminare, arbitru = cavaler al fluierului, sportul cu balonul rotund = fotbalul* și altele la fel. Nu astfel de termeni sau de formule verbale devenite convenționale reprezintă — cum crede autoarea articolului citat — „construcții metaforice cu mare încărcătură expresivă".

Incărcătura expresivă trebuie căutată în altă parte a limbajului sportiv — și anume în originalitatea de expresii cu care cei mai mulți comentatori ai competițiilor sportive redau și analizează desfășurarea jocului.

Această originalitate constă cu deosebire în noutatea și plasticitatea imaginilor folosite pentru a oglindi fazele întrecerii sportive.

Voi cita, alese aproape la întîmplare, din diferite cronici sportive, unele exemple: „după dominare (jucătorii bucureșteni) peste puțin timp, au oprit *motoarele*"; „pînă în momentul 62, cînd Țarălungă a încheiat prelungitul *asediu* la poarta lui Matache"; „Treziți la realitate de acest duș glacial, dinamoviștii abandonează... *baletul* în repriza a doua"; „portarul piteștean *plonjează* ca în... *lac*"; „Dinamoviștii mai fac cîteva *dantelării*..."; „Pînă la sfîrșitul partidei, se iscă niște scîntei la cîteva intrări tari și *asistăm la vreo două-trei false alarme la poarta oaspeților*"; „Pavlovici execută cîteva driblinguri la mijlocul terenului și *încolțit de adversari* pasează lui Dincuță. Acesta nu stă prea mult pe gînduri și șutează de la 30 de m. *Mingea se duce ca din tun*".

Pasajele citate sînt desprinse din cîteva comentarii apărute anul trecut.

Iată și cîteva exemple mai recente: „...un șut puternic al aceluiași Munteanu trece pe lîngă colțul porții și *taie răsuflarea spectatorilor*". „În minutul 40, Tegean șutează în bară, parcă *sar țăndări*, dar n-a fost gol"; „În minutul 60, Pigulea centrează și Roșu *„suflă"* balonul de lîngă Mărculescu..."; „Numai că ieri bucureștenii au avut două, să le zicem, ghinioane — o apărare... *decor din carton* și mai important, *adversarul n-a îngenunchiat*"; „Se poate spune că «noul val» (adică noii jucători introduși în echipă, n. n.) de la Rapid și-a făcut datoria".

Am putea cita numeroase alte exemple de același fel — toate menite, prin ineditul și sugestivitatea lor imagistică, să confere limbajului sportiv una din valorile lui esențiale: *expresivitatea*.

Cultivînd această *expresivitate* și ferindu-se a folosi atît formulele de-a dreptul necorecte, cît și pe cele devenite *clișee* — autorii comentariilor și ai reportajelor sportive pot astfel conferi stilului acele caracteristici menite să-l facă viu, plăcut.

N. MIHĂESCU